

Учѣте ся брати мои,
Думайте читайте,

И чужому научайтесь
Своего не цурайтесь,

СВОБОДА

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 29

ДЖЕРСИ СІТІ. Н. Д. Середа 29-го Августа 1894.

ГОДЪ II

НАСКУДНАТА ПТИЦА,
ЩО СВОЕ ГНѢЗДО КАЛЯЕ.

Въ 28. числѣ „Американскаго Віестника“ читаемо: такъ газеты, особенно между такимъ народомъ, который находится ся на очень низкой степени науки, просвѣщенія и знанія якимъ есть напимѣрь и народъ рускій въ Америцѣ“

Мы знаемо напередъ що наведеніи слова, не будутъ вѣсьмъ зрозумѣли, протоемы переводимо на руске такъ: „Рускій народъ въ Америцѣ есть на найнизшой степени науки, просвѣты, словомъ, — есть найглупшимъ.“

Такъ то слова пише „Віестникъ“ проти рускаго народа въ Америцѣ; такъ чернить тая шмата лиганьска своего доордвѣтеля и кормителя; такъ невдячна душа одплачуеть ся рускому народу тутъ въ Америцѣ, называючи рускій народъ: найглупшимъ, найтемнѣйшимъ, найнепросвѣщеннѣйшимъ!.. А що горше, бере „Віестникъ“ рускій народъ въ Америцѣ мѣжь вѣсьма народами яко примѣрь глупоты, неучтва, иншими словами: „Віестникъ“ мае рускій народъ въ Америцѣ за глупого за необразованнѣйшого одъ индіанъ.

Такъ, такъ тая голода одъ „Віестника“, котра прійшла гола и боса до Америки, а рускій народъ давъ ей способъ до житя, называе его за те теперъ найглупшимъ народомъ въ Америцѣ! Чи то такъ годить ся называти и чернити передъ цѣлымъ свѣтомъ только тысячь ту проживаючого рускаго народа? Чи кто зъ чужихъ называе коли насъ найглупшимъ народомъ въ Америцѣ? — Нѣ. А ктожь то такій, що смѣе своими огидными, скверными словами чей нати?

Се „Віестникъ“, котрый зветъ ся „рускій“ рускимъ грошемъ утриманий! Чи бы кто давъ вѣру? Чи знайде ся на свѣтѣ така дитина, котрабъ поважилася сказати передъ цѣлою громадою, же ей мати есть найбридша, найглупша? Нѣ, не знайде

ся. Слѣбъ де коли и знайшовъ ся такой огидный сынъ щобъ на свою рѣдну маму такъ говоривъ, тобъ такого назвали люде: вырождкомъ и на першомъ деревѣ повѣсилибъ таку гадюку! Чи не паскудна тая птица, що свое власне гнѣздо каляе? Такъ. Чи мае той чоловікъ честь, характеръ, душу, любовь до сваго народа, що на свой народъ плюе, гидитъ, чернитъ, обсмѣвае, и передъ цѣлымъ свѣтомъ указуе на него пальцемъ и бере якъ примѣрь неучтва, глупоты, темноты и дикосты?

Тутъ злоба, подѣсть, безхарактерность, безвѣстность, чорна невдячность тыхъ людей що выдають „Віестникъ“, — обявилася во всей своей наготѣ!

Народе рускіи! Чи ты етерпишь щобъ ляда дурень, неучка, голишь, пройдисвѣтъ заволока безъ кута, безъ хаты, лизушь, подлецъ, чорна душа, циганьске путо, такъ тебе гидивъ, безчестивъ, и ставлявъ въ притчу яко найглупшій народъ?

То за твое добро, за твой кервавый центъ, що ты давъ на удержане той голоты и на выдаване огидной шматы — така вдяка, така заплата, така надгорода? За твою благородну душу, за твое добре руске сердце, называе тебе „Віестникъ“ глупымъ, дурнымъ, темнымъ, народомъ мѣжь вѣсьма тутъ въ Америцѣ? И ты народе рускій ще и до нынѣ выкидаешъ твой центъ на тую газету, що ты чернить передъ цѣлымъ свѣтомъ? Чи не часъ уже перекопати ся що то за люде, що такъ пишутъ? Чи не видишь же то заклятіи твои вороги що съ тебе друтъ гроши а ще за то зъ тебе въ огидный способъ насмѣвають ся?

Русины! Берѣтъ въ руки якъ только выходятъ въ Америцѣ газеты и переглядаете число за числомъ и чи знайдете що бы яка газета называла свой рѣдний народъ глупымъ, темнымъ непросвѣщеннымъ межъ вѣсьма народами въ Америцѣ? — Нѣ.

Правда, пишеть ся о хобахъ, або злыхъ привычкахъ народныхъ, але даещъ и способъ якъ треба робити що бы все зле усунути — а не кидати болотомъ на народъ просто зъ гори и называти го огидными словами, понижати въ очахъ другихъ народовъ. Се грѣхъ, се кривда вопіюща о помѣту до неба! Слѣбъ ика словацка, або чешка, або нѣмецка газета поважилася такъ оскорбити народне почуте и гѣднѣсть, такъ зъ болотомъ змѣшати народну честь, тогда редакторъ той огидной и порнографичной газеты, мусѣвъ бы першимъ лѣпшимъ треномъ утѣкати зъ того мѣста, въ котромъ выходила его газета. Нашъ народъ есть добродушный и терпеливый — но терпеливость тоже мае свои границы. Одъ нынѣ рускій народъ покаже „Віестнику“ и его патронамъ и покровителямъ, же не есть такимъ за якого „Віестникъ“ го тримае.

Рускій народъ ль Америцѣ одъ малого до великаго дасть познати себе, же не есть дитиною, не есть темнымъ, глупымъ, но дозрѣлымъ, просвѣщеннымъ и не дасть себе за носъ водити малярскимъ цыганамъ.

Неодовга рускій народъ въ Америцѣ одвдичить ся „Віестнику“, его духовникамъ покровителямъ и скаже „въ жадну руску хату не смѣе вступити на порогъ „Віестникъ“! жадевъ честный рускій чоловікъ до „Соединенія“ не вишеть ся, котрого органомъ есть „Віестникъ“, що тримае рускій народъ за найдурнѣйшого въ Америцѣ и съ такого скорудре!“ Тогда увидимо кто мудрый а кто дурный. Тогда увидимо мудрагелѣвъ замѣтати салыны за кусокъ хлѣба, а народъ, кобъ собѣ здоровъ, буде погорджати нимъ и мстити ся за тую образу.

„Віестникъ“ попередно все кричавъ, же онъ просвѣщае рускій народъ въ Америцѣ, же онъ боронитъ той народъ. А днесь показуеъ що грубо збрехавъ. Огидити, очернити, выста-

вити свой власный народъ на смѣхъ предъ лицомъ цѣлого свѣта, не значить просвѣщати. Назвати свой власный народъ найтемнѣйшимъ найглупшимъ тутъ въ Америцѣ — не есть боронити. Най каждый осудитъ чи не правду кажемо?

„Віестникъ“, котрый только сотъ долларѣвъ пожеръ рускаго гроша а ще и въ остальныхъ часахъ „Соединеніе“ примусило каждого члена платити за него по доллару на рокъ, не знае уже на комъ зогнати свою глупу злѣсть, чипивъ ся теперъ невинно и несправедливо рускаго народа въ Америцѣ. Невинно и несправедливо. Бо въ кждомъ народѣ суть и просвѣщени и неграмотны, суть образованіи и неучки, але ще зъ того невыходитъ щобъ весь народъ называти найдурнѣйшимъ въ свѣтѣ.

Мы скажемо противно, же нашъ Русины тутъ въ Америцѣ, особливо молодше поколѣне по большой части знае читати и писати по руски сто разъ лучше якъ тѣи що бабрають у „Віестнику“. Богато есть нашихъ людей тутъ, що зъ власной охоты уже въ Америцѣ научили ся писати и читати по руски. На славу и честь нашихъ тутейшихъ братѣвъ Русинѣвъ мы скажемо ще и то: же не ма плейзу, де бы не найшлась больша половина знаючихъ грамоту. Днесь богато есть нашихъ хлопцѣвъ, що крѣзь рускаго письма, знають отлично англійскій языкъ и читають газеты.

Дежь тутъ есть мѣсце назвати нашъ народъ найдурнѣйшимъ найтемнѣйшимъ, въ Америцѣ? Вы туманы, вы дураки, вы неучки, вы клопоухи магары и египетскій мулы що выдаеъ „Віестникъ“, а не нашъ народъ. Вы философи осячого порожденія навчили ся ся ту Америцѣ одъ того народа, котрого называеъте найдурнѣйшимъ, троха говорити по руски тай базграги. Теперъ коли „Свобода“ одкрыла людямъ очи и познались на васъ и о шахрайствѣ вашѣмъ переконали ся

и грошей, на „Віестникъ“, на „Соединеніе“ не хочутъ давати, вы злостите ся, казвите ся, клинете, проклинаете народъ и хочете го понижити въ очахъ другихъ. За що? За то, що не даеът ся вамъ водити за носъ и плюе вымъ теперъ въ вашъ безсоромный очи?

Пытаемъ ся дальше „Віестника“: чому называе онъ рускій народъ въ Америцѣ найдурнѣйшимъ? Чи Словаки, Поляки, Чехи, що ту суть въ Америцѣ — вѣсьмъ кончили академію? Чи мѣжь ними не ма больше неграмотныхъ якъ мѣжь нашими рускимъ народомъ? А все таки не знайшовъ ся жаденъ Юда предатель своего народу и не называеъ свой народъ найдурнѣйшимъ, якъ се здѣлавъ цыганскій „Віестникъ“.

Родимцѣ!
„Віестникъ“ оскорбивъ рускій народъ въ Америцѣ въ огидный способъ, наше народне почуте и честь немилосердно змѣшавъ зъ болотомъ, передъ свѣтомъ поставивъ насъ яко примѣрь глупоты, темноты; въ очахъ „Віестника“ мы горшій одъ дикихъ индіанѣвъ! Щожъ? будемо на се мовчати? — Нѣ. Въ кждомъ плейзѣ най Русины запротестуютъ, най покажутъ якъ дорога имъ народна честь, на котру ляда дурень посмѣвъ напасти. Най повстануть вѣсь въ оборонѣ дорогого рускаго имени, и каждый протестъ будемо помѣщати въ „Свободѣ“, а тымъ заявимо що мы не такі якъ насъ „Віестникъ“ называеъ.

Тодѣ зліи языки
Брехавшій на насъ,
Замовкнутъ на вѣки
Замовкнутъ вже разъ.
Народниі пявки
У свой часъ здишуть,
А насъ вѣсь дураки
У спокою лишуть.
И мы дальшь пойдемо
Путемъ освѣты,
И лучшой будемо
Долѣ глядѣти.

Кто не доставъ газету то значить: же не заплативъ.

СВОБОДА
(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата річна2.00

До старого краю..... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ про-
симъ высылати подѣ адре-
сою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ що
выдня въ С е р е д у .

ADVERTISING RATES:

One inch per annum...\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders
should be addressed to:
„Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at
Jersey City, N. J., as second
class mail matter.

**ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ
КРАЮ.**

Х о л е р а .

Холера не устає ширити
ся въ Галичинѣ и Букови-
нѣ. Въ Зальцбахѣ занеду-
жало 22 особъ а вмерло 13
Въ Устечку, въ Рожнакивци,
Добровлянвхъ, въ Устю е.
пископикомъ, Крешатнику,
Суховерховѣ, въ Вашкѣв-
цяхъ надъ Черемошомъ, хо-
лера таки на добре розгос-
тла ся.

Якъ мы уже доносили, мѣ-
сто Косовъ навѣстивъ стра-
шный пожаръ. Коло півноч-
и 26 Юлія згорѣло 50 до-
мовъ. Шкода, ще доклад-
но не обчислена, выносить
близко 10.000 злр. Зѣ пуб-
личныхъ будинокъ жаденъ
не згорѣвъ. Погорѣли пере-
довсемъ жида.

Въ Дебречинѣ згорѣвъ ве-
личезный млинъ; 110.000 ме-
тричныхъ сотнарѣвъ збожа
спалило ся. Вѣтеръ розно-
сивъ головнѣ и подпалю-
вавъ сусѣднѣ дома. Въ мли-
нѣ було подчасъ пожару 200

робѣтниківъ; Зѣ нихъ чотыри
згорѣло. До загашеня огня
причинивъ ся головно ба-
таліонъ гонведѣвъ. Шкода
обезпечена выносить звышъ
пѣвъ міліона злр.

Цѣсарь во Львовѣ.

Дня 7. Септембра прибу-
де цѣсарь до Львова звидѣ-
ти польску выставку. Цѣ-
сарь забавить лишень чо-
тыри дни. На выставѣ най-
больше жидѣвъ купцѣ за-
нимають перше мѣсце и про-
тое поляки просятъ жидѣвъ
щобъ въ той день тримали
себе за поляковъ и не назы-
вали себе Липпенштайнъ,
Голден-бергъ, Розендуфтъ,
але Варговскій. Златогуре-
кій Розовскій. Не знати чи
жида послухають?

Н е л ю б ъ .

Въ Пруси, селѣ равского
повѣта, старшій уже госпо-
дарь Микола Н. мавъ хоро-
шу молоду жѣнку, а жѣнка
мала-молодого парубка Ю-
рка... Знавъ о томъ старый
мужъ, але не дуже проти-
вивъ ся, лише часомъ добре
выбивъ жѣнку. Але жѣнцѣ
дуже тяжко було жити зѣ
старымъ нелюбомъ, змови-
ла ся зо своимъ милымъ, о-
бое наняли двоухъ жидѣвъ и
за заплату сто реньскихъ
казали имъ старого Миколу
убити. Жида дѣстали завда-
токъ 8злр и справдѣ убили
старого въ огородѣ, заты-
гли ѳдтакъ на шины, де уби-
того господаря переѣхавъ
ще поѣздъ зельзницѣ - и
думали що все затытъ ся.
Тымчасомъ не скрыло ся у-
бийство. Жандармерія вы-
слѣдила жидѣвъ и разомъ зѣ
вдовою та ей Юркомъ по-
садила до арешту.

Титко Реваковичъ, судія
повѣтовый въ Подгужи въ
Галичинѣ, щирій рускій па-
триота, зѣстовъ именованъ
д. к. раднымъ суду краєво-
го. Славно, многая лѣта!

О, Николой Сѣчинскій рус-
скій священникъ въ Стоп-
чаковѣ коло Коломыи, по-
солъ на Соймъ краевый га-
лицкій зѣ збаражского по-
вѣта, горячій рускій патри-
отъ и вѣрный сынъ своего на-
рода, померъ 8. с. мѣсяця.

Вѣчная ему память!

А М Е Р И К А Н С К А Р У С Ь .

Д о п и с ь .

Хвальна Редакція!

Наколи Русины зѣ всѣхъ
сторонѣ одзываютъ ся и да-
ють знати о своемъ житю -
бытю въ „Свободѣ“, протое
и я рѣшивъ ся подати звѣ-
стку о тутейшихъ Русинахъ.
Въ Вилкоберри Па. право-

славно-рускій приходъ чи-
слить 839 душъ, и то 102
родинъ, дѣтей 278, а самот-
ныхъ 354. Маємо прехоро-
шу церковь, всѣ церковны
книги и два дзвѣны, зѣ ко-
рыхъ одинъ важить 25 со-
тнарѣвъ и подарованый од-
нымъ московскимъ купцемъ.
Мѣжъ иншимъ маємо дуже
дорогу плащеницю - вое-
тое даръ ѳдъ святѣйшого Си-
нода. Маємо школу, до ко-
трой ходитъ 36 дѣтей, ко-
трий уже въ церкви прехо-
рошо спѣвають. Есть у насъ
библиотека, де находатъ ся
больше якъ сто рускихъ
книжокъ, що народъ охочо
бере до читаня.

Наше руске братство „Ус-
пенія Пр. Богородицы“ чи-
слить 75 членѣвъ и записа-
лось до „Союза“.

Люде по большой части ро-
блять въ майнахъ и при дру-
гихъ роботахъ. Мѣжъ нами
есть много такихъ, що ма-
ють свои власнѣ дома (сла-
вно), 2-3 сутъ сальонисты,
купцями, есть и будовни-
чій, конструкторъ и другій
руководѣльники.

Теперь закладає ся у насъ
братство изъ дѣтей подѣ по-
кровомъ Инсуса предвѣчна-
го младенца.“ Тутейшій Ру-
сины походятъ изъ Галичи-
ны и зѣ угорской Руси; 20-
30 чоловѣкъ зѣ Араби, а
10-12 зѣ Росіи. Церковныхъ
кураторѣвъ 22 и оденъ ста-
роста. Церковь належить до
русского епископа зѣ Санъ
Франциско.

Зѣ поважанемъ
Михаилъ Евчакъ.

Д о п и с ь .

Edwardsdalle, Pa,

Всечестнѣйшій Отче
редакторъ!

Не гнѣвайте ся на мене
за те, що я нѣколи нѣчого
до теперь не писавъ до „Сво-
боды“. Правду сказавши не
було такъ що, и я не чую
ся въ силѣ щось мудрого
написати. На теперь мавъ
ящасте зѣбрати ѳдъ нашихъ
патриѳтѣвъ Русинѣвъ на „На-
родный Дѳмъ“ 10 дол. и 50 ц
и прошу имена дателѣвъ
помѣстити въ „Свободѣ“.

Робота у насъ и на околи-
цю ѳде досить зле; майже
всѣ брехи роблять пѣвъ ча-
су. Роботу трудно дѣстати,
бо богато есть народа. Лю-
де, що поприходили зѣ ви-
шнихъ сторонѣ кажутъ що
всюда бѣда. Въ тыхъ дняхъ
прійшли сюда люде пѣшки
ажъ зѣ Ст. Луїсъ; не ма що
казати, тяжкѣ часы всюда;
але помимо того люде щѣтъ
днесъ ще горше, якъ въ той
часъ, коли робота йшла и
можна було мати гроши.

Зде ся що у насъ богато
людей присталоъ до „Со-
юза“, та не ма кому ихъ до
того притягнути.

Не оденъ кижэ: „Я не зна-
ю на що то „Союзъ“ и де

гроши елати?“

Зѣ поважанемъ
Я. Р.

Нашимъ братьямъ
въ Edwardsdalle Pa.

„Союзъ“ заложено на те,
щобъ рускій робѣтникъ,
котрый заплативъ вступного
50 ц. а що мѣсяця платитъ
по 50 центѣвъ мѳгъ мати за-
помогу въ годинѣ нужды и
бѣды. Сли членъ „Союза“
зѣстане покалѣченный и ста-
несъ не способный до ро-
бѣты на всегда, тогда дѣстає
ѳдъ „Союза 400 дол. Далѣ-
ше, сли членъ „Союза“ зѣ-
стане забитый при робѣтѣ,
або умре, тодѣ жена дѣстає
по его смерти 400 долъ сли
бувъ самтний, то родина
дѣстає тую суму.

По друге „Союзъ“ заложє-
ный на тое, абы Русины ма-
ли якусь звязъ мѣжъ собою
и пѣзнавали ся и любили ся
якъ братя а не були розѣян-
ий якъ тии вѣвѣцѣ.

Гроши треба посылати подѣ
адресу касієра „Союза“:

John Glowa
Excelsior Pa.

а до секретара „Союза“ да-
ти знати що пристаъ до
„Союза“ и только а только
грошей пѣславъ до касієра.
Адресъ до секретара есть
такій:

Rev. J. Konstankiewicz
Russian priest Shamokin Pa.

Въ надѣи що неолѣвга мы
получимъ веселу вѣсть: же
Вы брата пристаи всѣ до
„Союза“ що у Васъ зало-
жилось братство святой тве-
резости.

Подписуюсь Васъ щиро
любящая „Свобода“.

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

New York. Подчасъ того
якъ Хины бють ся зѣ Япо-
чиками на жовтѳмъ мори,
Хинчики въ Нью Йорку ме-
жи собою бють ся и роблять
червоне море зѣ крови. Въ
той части мѣста, де мешка-
ють сами Хинчики, прій-
шло уже не разъ до керна-
вой битки мѣжъ двома тай-
ными товариствами: „On
Lung Tong“ а „Hip Long
Ton“ Президентъ товари-
ства „On Lung“ замовивъ у-
же Филадельфій колькаде-
сять ножѣвъ, сокиръ и ре-
вольверѣвъ до ужитку въ слѣ-
дуючѳй борбѣ. Причина се-
го лежить въ томъ, що едно
товариство грає въ карты и
въ иншій гры заказанъ че-
резъ полицію, а друге не
грає и доносить полиціи.

Властитель реставраціи
Горовицъ зѣ Вліамсбурггу,
мавъ великій зарѳбокъ бо
повно все було гостей у не-
го длятого, же за малѣ гро-
ши дававъ гостямъ ѣсти ку-
ры на всякѣ способы при-
правленѣ. Всѣ ся дивовали

якъ можна такъ давати, май-
же за дармо. Ажъ полиція
розвязала загадку и злѣпа-
ла самого господара, якъ
той въ ночи нѣсь краденѣ
куры до своей реставраціи
Онъ ще мавъ и помѳчни-
кѣвъ, що крали и до него
носили:

Наколи судія запытавъ ся
длѣного кравъ? Горовицъ ѳд-
повѣвъ : теперъ тяжкѣ ча-
сы, купити не ма за що, то
чоловѣкъ мусѣвъ собѣ якусь
радити, абы гостямъ дати
ѣсти.“ За тое що угощавъ
гостей крадеными курками,
пѳйшовъ нашъ Горовицъ на
21 днѣй до гарешту.

Washington.

Президентъ Кливлѣндъ не
хочє подѣсати „Tariff Bill“
Сли не подѣшше, то и безъ
его подѣпису bill зѣстане пра-
восильнымъ; черезъ тое де-
мократичный депутаты стра-
тятъ коло тридцять мѳоцѣ
въ конгресѣ, може и въ се-
нати зѣ колька.

Pottsville Pa. Iron and Steel
Co. де робило 1000 людей,
заявила банкротъ. Але ро-
бота пѳйде якъ и до теперъ.

Buffalo. Армія графа Ри-
баковского, котра состояла
преважно зѣ польскихъ во-
лоцѳгоѣвъ и числила 150 wa-
lesczuch и мала злучитись
зѣ армією Коксея, пережила
днесъ свое Waterloo.
Графъ Рыбаковский и 60 зѣ
его арміи въ гарештѣ, 8 въ
шпитали, а рѣшта поутѣка-
ло.

Seattle, Wash. Въ майнахъ
коло Франклинъ, 40 майне-
рѣвъ стратило жите черезъ
експлозію газу.

До теперъ вынесли на верхъ
37 труиѣвъ.

В С Я Ч И Н А .

Въ старой Европѣ стара
бѣда. Хлѣборобы и робѣт-
ники ѳдчувають ей якъ най-
живѣйше. Людей на свѣтъ
прибуває, а свята земля, ко-
тра ихъ має годувати, не по-
большає ся.

По мѣстахъ, въ розмаитыхъ
фабрикахъ робѣтниківъ тяжко
працѳе за малу платню, а
властитель капиталисты на
думѣ не мають подвысити
платню сорозмѣрно взро-
сту ихъ капиталѣвъ.

Днесъ всѣ скаржатъ, ся
нарѣкають, що не можъ на
свѣтѣ жити. Соціалисты до-
бивають ся мирною доро-
гоу иншого устрою суспѳль-
ности, щѳбъ наибольша
часть людей т. е. хлѣборо-
бѣвъ и робѣтниківъ, якѳсь
лучше жила якъ до теперъ
и мала то, що конечно по-
треба до житя. Анархисты
выбрали коротшу но огидну
дорогу до якогѳсь нового
переворѳту киданемъ бомбѣ.

подпаденем и убиствомъ тыхъ, котрыхъ уважають посяла анархистичного катеихму, же суть причиноу вынѣшной загалной нужды и бѣды.

Въ каждой державѣ вышп-ли острй права проти анархистовъ, всюде ихъ переслѣдуютъ, арештуютъ, несаджаютъ на роки до тюрьмы, гилотина тне голову за головою, але все тое не причинитъ ся до выкорененя злого. Доки буде бѣда и нужда, доти анархизмъ буде ширитися. Якъ буде усунена та причина зла и щезнутъ наслѣдки, тогда царѣ и президенти не будутъ страхати ся сй передъ анархистами.

Причиною бѣды мѣжь народомъ и робочою клясою есть войско, котре пожерае мліоны.

Придивѣтъ ся тоум молоху: Росія выдае рѣчно на удержане войска 240 мліонѣвъ дол. Нѣмечина 182 м. дол. Франція 181 м. дол. Англія 193 м. д. Австрія-Угорщи-80 м. д. Италия 72 м. дол. Олже тѣлько мліонѣвъ йде рѣчно въ каждой державѣ на саме войско, зъ которого жадного хѣсна нѣ край, нѣ народъ не мае. А зъ ѳдки тѣи мліоны берутъ ся рѣчно? Зъ бѣдного хлѣбороба, котрый остатне, що мае въ дома, продае а несе податокъ и додатокъ ѳдъ податку. Такъ само зъ бѣдно-го ремесельника тягнетъ ся податокъ зарѣбковый — а все йде марно.

Слибъ царѣ и президенты республікъ мали розумъ а роспустили войско во своя си а затримали тѣлько, кѣлько треба для утриманя порядку въ державѣ, — а тѣи мліоны обернули на ставлене фабрикъ, на подѣпшене земледѣльства, на урегуловане рѣкъ, на оживлене торговельного руху, на закладане промысловыхъ и иншихъ шкѣлъ — а тогда не булобъ ни социалстовъ ни анархистовъ, а булобъ добро для всѣхъ и всѣ якъ брата працювалибъ и жилибъ на божѣмъ свѣтѣ.

Тогда водвориле бы ся царство бже на земли.

С е ц ѣ к а в е .

Въ уѣздѣ Ширвань, губернии самарской во Росіи, попалосъ на слѣдъ дивной, новой религийной секты, котра складася зъ самыхъ женщинъ. Лѣсничій села Ширяевка, почувъ одного разу, переходячи черезъ лѣсъ, якійсь слабый голосъ мовѣ бы зъ подѣ землѣ. Неодовга и ѳдкривъ въ одной лѣсной ямѣ ажъ тѣи женщины, котри були цѣлоу, ваги и страшно высоклй. Лѣсничій взявъ ихъ до села, во одна найслабшя по трѣхъ годинахъ умерла и у ней знайшли на ушахъ, очакъ

и на грудяхъ ще не загосни раны. Наколи жавдармъ ѳпослѣ ще три женщины въ томъ самѣмъ лѣсѣ знайшовъ, тогда вышло на верхъ, що тѣи женщины походятъ зъ розмаитыхъ сель губернии Вятка и зайшли въ тотй лѣсъ, „молити ся, терпѣти Христа ради, и голодовоу умерти смертїю.“ Длѣтого они живились травоу и коренцями що въ лѣсѣ росли. Тѣи новй Магдалины, николи не клали на себе знакъ св. креста, въ жаднй образы не вѣрили, жадного священства не узнавали. На конецъ сказали що ихъ такыхъ святыхъ буде коло трійцѣтъ въ лѣсныхъ ямахъ.

Выгравъ справу .

Одинъ рѣзникъ що бувъ дуже глустый, хотѣвъ ѳхати зъ Лондону до Ливерполк. Купивъ тикетъ и хоче сѣдати до вагону але не може влѣзти. Кондукторы тягнутъ го зъ середины, пхаютъ зъ надвору, пробуютъ бокомъ, — але трудно — въ жаденъ способъ не мѣгъ змѣстити ся въ дверѣ и доста-ти ся до середины вагону. Тренъ рушивъ и поѣхавъ а купецъ зѣставъ ся. Шо робити? — заскарживъ дирекцію руху и выгравъ справу, бо му заплачено 400 дол.

Р ѳ ж н ѣ х а р а к т е р ы .

Одинъ обсерваторъ характерѣвъ народныхъ дививъ ся що робитъ каждый народъ, коли ему впаде муха въ пиво. Испанецъ платитъ за пиво и непивши ѳходитъ; Французъ того пива не рупитъ, але каже собѣ подати инне; Англичанинъ выливаетъ пиво на подлогу и жадаетъ иншого; Полякъ выймае муху и пиво це, Нѣмецъ выпиваетъ пиво разомъ зъ мухоу, въ кѣнци Хвнчикъ выймае муху, ѣсть ей а пиво лишае. А Русинъ?.. не горѣвкку, та не лише зъ мухамъ!...

С У Е Т А С У Е Т Ь И В С Я С У Е Т А !

Тѣи слова сказавъ премудрый царъ Соломонъ, котрый мавъ все що душа забажала: богатство, мудрѣсть и славу — а все таки не бувъ задоволеный, не бувъ щасливый и, въ горести души своей сказавъ: „марнѣсть марнѣстей и все марнѣсть!“ Марнѣсть богатство, бо умеранючи, треба покидати; марнѣсть всяки роскоши, бо хвилевй; марнѣсть красота, котра въ годинѣ смерти щезаетъ, марнѣсть сила, бо въ одной хвилѣ може загинетъ; марнѣсть грубоу; марнѣсть мудрѣсть сего свѣта, бо не ѳдгадае чоловікъ своей позагробной судьбы; марнѣсть свѣтова слава, бо она скоро перегуде и зазме-

рае съ послѣднимъ звукомъ, посмертныхъ дзвонѣвъ; марнѣсть высокй достоинства, бо такъ багряница царя, и дорогой ризы архіерея якъ и торба жебрака, въ одной зѣгнютъ земли, однаково въ порошокъ обернуть ся!

Кто одвертае очи ѳдъ свѣтла той неспоримой правды, кто знае же каждой хвилѣ може статисъ зимнымъ трупомъ, а помимо того стараетъ ся придбати бггатства, або выдрпатити ся на выскокй щабель достоинства и здобути собѣ марну славу, заслуге на те, щобъ звернутисъ до него словами Христа: „безумный, сїю ноцъ душу твою нестяжувъ ѳтъ тебе, а яже угѣтовалъ еси кому будутъ? Безумный и нерозважный чоловіче, таки тои ноци можешъ умерти, а тое все добро, котре награмадивъ еси кому зѣстанеть ся? або зъ того достоинства, котре достутивъ еси твоими брехнями, твоими витргами, твоимъ лабализанемъ, твоимъ черненемъ другихъ, якій хосенъ для тебе буде тодѣ, якъ станешъ предъ лицемъ справедливого суди Хрифта? Тое что мы тутъ сказали; тичитъ ся до всѣхъ: такъ до свѣтовыхъ людей, якъ и до духовныхъ лицъ. Протое смѣло може собѣ перечитати нами написане и о. Ханатъ и надъ тымъ застановити ся.

Мы уже ѳдъ довшого часу чули що сей духовный себе робитъ разъ викаремъ генеральнымъ надъ рускими въ Америцѣ, разъ епископомъ рускимъ, и т. д. словомъ — посягае на невозможне и на силу хоче головоу муръ пробити.

Св. апостолъ Павло въ своимъ листѣ писанѣмъ до своего ученика Тимофтея, змалювавъ до живого якій мае бути той, кто хоче бути епископомъ. — Послушайте!

Подобаетъ убо епископу быти непорочну, единая жены мужу, трезвену, цѣломудру, благоговѣйну, честну, страннолюбиву, учительну: Не пїяницѣ, не бйидѣ, не сварливу, не мшелопицку; но кротку, (не завистливу,) не сребролюбцу: (Ко Тим. гл. III с 2-3)

Теперь най обрахуеъ о. Х. зъ своею совѣстїю и порѣвняе себе зъ тымъ епископомъ якого хоче св. Павло, и дѣзнаеть ся чи е подобнѣсть мѣжь нимъ а тымъ и чи всѣ потребнй для епископа честноты украшають его душу. Сли все въ порядку и all right, тодѣ най дасть намъ знати, а мы попремо его справу. Але по-лишиши, что, кѣдема члѣвкѣмъ зъ о. Х. вѣдѣти слѣды дѣлаше.

Дорога, котру о. Ханатъ выбравъ собѣ щобъ добити ея якого достоинства и заспокоити жажду пустой сла-

вы и блеску, не есть посяла евангельского духа — дорога проста, справедлива, але крута и лисяча.

Поддавши ся зъ тѣломъ и душею тутейшому епископови, ставъ страшити жонатыхъ угорско-русскихъ священниковъ, же Римъ хоче ихъ выгнати зъ Америки. Тѣи перестрашенй удалисъ до него а онъ зъ ними зачавъ водити ся ѳдъ епископа до епископа ажъ и до делегата папского поѣхали и справа выгнаня женатыхъ священниковъ утихла. Тогда о. Х. ставъ домагатисъ ѳдъ декотрыхъ священниковъ слабодоухѣвъ, щобъ го зробили викаремъ генеральнымъ. Зѣѣхали ся декотри священники до Олифанту выбирати викарого генерального — але позаякъ каждый голосувавъ на себе, протое тая цѣла комедія закончилась дуже смѣшно.

Помимо того о. Х не розставъ ся зъ гадкою тримати себе за щось высшего и достойнѣшого мѣжь другима священниками. Будучи въ ласцѣ епископа, ставъ оказовати о. Х свои здѣбности на епископа, не посяла думки св. Павла, але посяла теперѣшной моды.

Чоловѣкъ, котрый выперъ ся рускости въ старѣмъ краю, чоловікъ, котрый не мае понятія о русской исторіи, о русской церкви, о рускомъ обрядѣ, чоловікъ, котрый не знае: що то есть народна честь, чоловікъ, котрый стеръ зъ себе образъ и подобіе бже — бо вырѣкъ ся своей воли, своего розуму, а слѣпо поддавъ ся ворогамъ нашимъ, котри не хотѣли щобъ Русинъ тутъ по своему Бога хваливъ и, наче та подла собака зачавъ лизаги ноги тутейшимъ епископамъ; чоловікъ такій посмѣвъ пустити брехню мѣжь рускій народъ: же онъ мае управляти рускими церквами въ Америцѣ и муситъ мати за тое рѣчно 4 тысячь долларѣвъ? Не для пса кобаса, не для кота сало. На село людей дурити а не въ Америцѣ. Незабаромъ люде обсмѣють, и ганьба по свѣту поїде! о. Х. каже що согласіемъ всѣхъ епископѣвъ, делегатъ папскій давъ му власть. Пытаемъ ся: якихъ епископѣвъ, де, коли? Се ложъ.

„Делегатъ папскій давъ му власть.“ Яку? до чего? коли? Неодовга дѣзнаеть папскій делегатъ що за насѣне о. Х. дѣзнаеть ся и перекорнае ся о его огиднѣмъ поступованю. Представити ся папскому делегату тую шайку и змалюеть ся тую грѣшную зъ переду и зъ задку, стѣжеть ся папскому делегату: „audiamus et alteram partem.“ Тогда вся правда выйде на верхъ. Бороти ся будемъ до смерти!

(дальше буде)

НА НАРОДНЫЙ ДОМЪ ВЪ АМЕРИЦѢ

Микола Ворошила	10 ц.
Данько Гаврилякъ	15
Астафін Гаврилякъ	25
Мих. мол. Марасъ	25
Павель Евинъ	2ѣ
Данько Барна	25
Стефанъ Деркачъ	25
Осифъ Ксеничъ	25
Лукашъ Сенько	25
Стефанъ Лазорищакъ	50
Василій Лазорищакъ	50
Иванъ Святко	50
Михаиль Гоблякъ	50
Мнкол. Кравчишинъ	50
Яковъ Барна	50
Михаиль Вапенъко	50
Петро Савчакъ	100
Метій Скрипъ	100
Николай Сасъ	100
Матій Гычко	100
Яковъ Руданичъ	100

У В А Г А .

Рѣкъ ушпынулъ водѣ часу появленя ся первого нумера „Свободы,“ а суть ще такй люде, котри и до сего часу не прислали предплату. Протое, заявляемо, що ѳдъ сего числа онѣ разъ болше не пошлемо покн гроши не получимо.

У В А Г А .

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa
Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара подѣ адресоу.

Rev. J. Konstankiewich
144 South Franklin Str.
Shamokin Pa.

Звертаемъ увагу всѣхъ нашихъ Русинѣвъ, що маемо на складѣ всякй книжки шкѣльной буквари, читанки, ѳдъ першой до третой клясы. Маемо такожъ всякй поучаючи книжки зъ общества „Качковского“ и другихъ. Маемо Молитвословы „Коръ и Души“ Есть то одна зъ найкрасншихъ книжокъ до моленя зъ чотырома кольороваными образами и 50 цл чернѣмъ шрифтомъ. Тѣмъ же маемо Историю Рускыи и книгу о „Наслѣдованю Иисеуа Христа“ Тѣи книжки повинни находити ся въ каждой катѣ Русского Роботничкаго.

РУСКА ТОРГОВЛЯ

**СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВ-
НЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И
РИЗЪ**

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во Львовъ въ Галичинѣ

Поручае своимъ землякамъ
въ Америкѣ всякого рода
вещи церковныя а именно:

Евангеліе нового изданія въ
различныхъ прехорошихъ
оковахъ и оправкахъ отъ 55 з.
р. до 225 злр. Плащаницы
на полотнѣ отъ 18 злр. до
42 злр. на шолковой матеріи
отъ 48 до 130 злр. Фелоны,
Стихарь, Хоругви, Фаны,
Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты
всякого рода, Патрици, Ча-
шѣ, Кадилницѣ, Дарохра-
нительницѣ, Пауки, лихта-
рѣ, альпаковія, мосяжни, и
циновія. Всякія книги цер-
ковны, а особливо поручае о-
бразы до Иконостасѣ въ
хорошей работѣ по дуже у-
мѣренныхъ цѣнахъ, на поло-
тнѣ якъ я посылавъ уже до
Шенандоагъ Па, Фрляндъ
Па, Миннеаполисъ Минн. а
всѣ были совершенно задово-
лены о чомъ ся переконали
можно.

Чувъ я що въ Америкѣ за-
брають ся жиды продавати
церковныя вещи и кажутъ со-
бѣ за лихій товаръ надзви-
чайно дорого платити, для
того прошу всѣхъ а особли-
во Всечестне руске Духо-
венство и братства цер-
ковны, котримъ лежитъ на
серцю украшеніе домовъ бо-
жыхъ, щобы съ своимъ по-
требамъ до мене удавались,
я всѣ замовленя яко Русинъ
и ващѣ родимецъ якъ можъ
найтаньше и найсовѣстній-
ше виготовлю. Для того не
дайте ся ошукovati отъ лю-
дей, котри не мають изобра-
женія о церковныхъ вещахъ.
При замовленіяхъ або, об-
сталонкахъ, прошу заразомъ
и грошѣ прислати, а слибы
замовленіе больше стояло
якъ 200 злр. или 100 дол.
то прошу долучити еще 10
злр. особно на таксу, котру
треба заплатити американь-
скому конзулеви въ Вѣднѣ
за потверженіе рахунку.

Всяки замовленя прошу по-
силати черезъ „Свободу“
Цѣнники можно получить
въ Редакціи „Свободы“

Зостаю съ почтениемъ
Михайль Дыметъ.

**ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ**
въ
ОЛИФАНТЪ ПА.
Подъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣстнаго руского патриоты.
Есть се наилучше заосмо-
треныи зѣ всѣхъ шторовъ
во всѣ потребныи товары и
всякого рода по якъ най-
таньшой цѣнѣ.

Кождыи тамошныи Русинъ
уважаючи себе правдивымъ
и щирымъ патриотомъ, най-
спѣшитъ до своего руского
штору. Особенно нашъ га-
здынѣ най йдутъ громаднѣ!
Нащо Юськовъ, Шмульвъ
спомогати? Идѣть до своего.

T. TALPASZ,
ТЕОДОЗІЙ ТАЛПАШЪ

РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛНИЧІЙ.

246
PEARL ST
ШАМОКІН, РА.

Недалеко руской плебаніи.

Добрый вечеръ, друже мой!
— Добрый вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

— Что за Талпашъ? Звиди онъ?
— Та-жъ крайнѣ нашъ милый
— У него всѣ русини
— Подкрѣпляютъ силы!...
— Что за бригада й пиво тамъ!
— Обходитъ ся файно!
— Обслужуе якъ братамъ!
— Танько надвычайно!

МИХАИЛЬ ЕВЧАКЪ

Рускій
— ЕДИННІЙ —
КОНТРАКТОРЪ
и
БУДОВНИЧІЙ

Вилксбаръ и околицѣ,
Его камѣнне подъ будову
есть найлѣпше, а работа
найтравальша.

Будуе мосты и домы, мае
власныи конѣ до звозу
матеріалу.

Дае кериджѣ на похороны
на весѣля, хрестины и т. і.

Мешкае
на River Side,

Недалеко Руской Церкви.

BOLESLAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памя-
ти крайновъ що въ его сал-
нѣ завсе свѣже пиво и рѣ-
жнорѣдныи напои.

Хороша саля для забавъ и
братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Strs.
JERSEY CITY N. J.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.
New York.

Помежи Green-
wich i Washing-
ton улицами.

АГЕНТУРА

**КОРАБЕЛНА
И КОЛІОВА.**

Спродаетъ шифкарты на най-
лѣпшій линіи морскій на
Бременъ и Гамбургъ. Посы-
лае грошѣ до всѣхъ части
свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко
свой чоловѣкъ обходитъ ся
съ людьми сумлѣнно.

**ПЕРША РУСКА
ГРОСЕРНЯ**

Въ Джерси Сити.
Подъ числомъ 102 Моррисъ
улицы.

Крайне повертаючи до кра-
ю чи приходячи съ краю,
най зайдутъ тамъ а будутъ
услужени по щиро руски.
Тамъ дастъ ся имъ добру
раду и пораду о всѣмъ що
только потребно.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry-Goods
**I. ТАЛПАША
и Я. ЖИЛИЧА**

727. Commeree Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до
доду въ наилучшій товарѣ
съ першой руки Все свѣже.

Крайне не оминайте сво-
ихъ, бо бувъ бы великій
грѣхъ! и не слава для ру-
ского народа. не забудте

**J. TALPASZ &
J. ZYLICZ**

D OLDENBURG
**ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.**

77-87 Morris Str.
Jersey City N.J.

Удавайте ся въ потребѣ до
него.

KRIMMERT,
F. MISSLER
Продаю найтуныше шифка-
рты до старого краю и поси-
лаю грошѣ въ якъ найкорот-
шомъ часѣ ценою, беспечно
безъ жадного клопоту.
Колько то уже людей поси-
лаю грошѣ до старого краю
и кунило ѣ мене шифкаргъ?
а еще жаденъ не ескарживъ
ся що му була яка хибъ.
Поручаюсе память моимъ
крайнамъ остаюсе съ глубо-
кимъ поважанемъ а не забу-
вайте на
F. MISSLER
111 Hudson STREET

САЛОНИСТИ!

Се иде о вамъ добро познакомити
съ нами.
Сли кто купитъ у насъ хоть разъ,
а переконаеся що добрый зробивъ
интересъ.
Зголошуйтеся до нашего склада, або
посылайте о пробку (sample)
съ глубокимъ почтениемъ
EMANUEI GROSS.
Jmporter of Wines and Liqueurs
Головныи складъ 357 Henderson Str.
**38 ESSEX STR. JERSEY CITY
NEW YORK.**

FRANK WEICEL **M. SINGER.**

Найлѣпшій
Найтунышій
а
на часъ напра-
вить кождому зигарки, зи-
гары и все що въ zakresъ
годинникарскій входитъ,
**131 YORK STREET,
JERSEY CITY, N. J.**

101 MORRIS STREET,
межи Washington a Warren
улицами.
Jersey City.
Поручае свой складъ винъ
заграничныхъ всякого рода
пива, медъ, горѣлку ликери
по найтунышой цѣнѣ.
Незабудьте за него.

R. H. MORGAN,

**9 W. CENTER ST.
SHENANDOAH PA**

ФАБРИКАНТЪ
Прапорѣвъ (фанъ)
Хоруговъ, Одзнакъ,
Пасовъ, Шапокъ для Братствъ.
Фана для парады зъ най-
лѣпшого едвабу; чотыри и
пѣль черезъ шить и пѣвъ
стѣп со всѣма приборамъ
\$25, и 26.75

Прапори большій зъ найлѣпшой мате-
рии по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишитъ по цѣнники и по
пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.
SHENANDOAH, Pa.

Молись, трудись, тверезьсь, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковь посѣщай,
„Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ льотерію не грайте, только
грѣшъ шадѣть. Братя! намъ треба „Наредного Дому“ ану скинтеся по центови! Се не запоминайте!..... Буде зъ васъ!